

GREEN LEAGUE
Sport Alliance for the Environment

Študije primerov

Dobre prakse na področju športa in varstva okolja

**Financira
Evropska unija**

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA. [Referenčna št. projekta: 101050262]

Zahvala

Priročnik so ustvarili partnerji projekta Erasmus+sport “Green League – sport Alliance for the Environment”:

Partnerji projekta:

- CESIE, Italija (koordinator),
- Vivi Sano Onlus, Italija,
- Zavod APGA, Slovenija,
- Kentro Merimnas Oikogeneias Kai Paidiou (KMOP), Grčija,
- EINURO EHF (Einurd), Islandija,
- Cardet Center For the Advancement of Research & Development in Educational Technology Limited (CARDET), Ciper,
- Out of the Box International (OTB), Belgija.

Urednik: APGA

Avtorji:

- APGA, Agencija za promocijo gibalnih aktivnosti, Slovenija,
- CARDET, Ciper,
- CESIE, Italija,
- EINURD, Islandija,
- KMOP, Grčija,
- OTB, Belgija
- VIVI SANO ETS, Italija

Izdaja: Elektronska

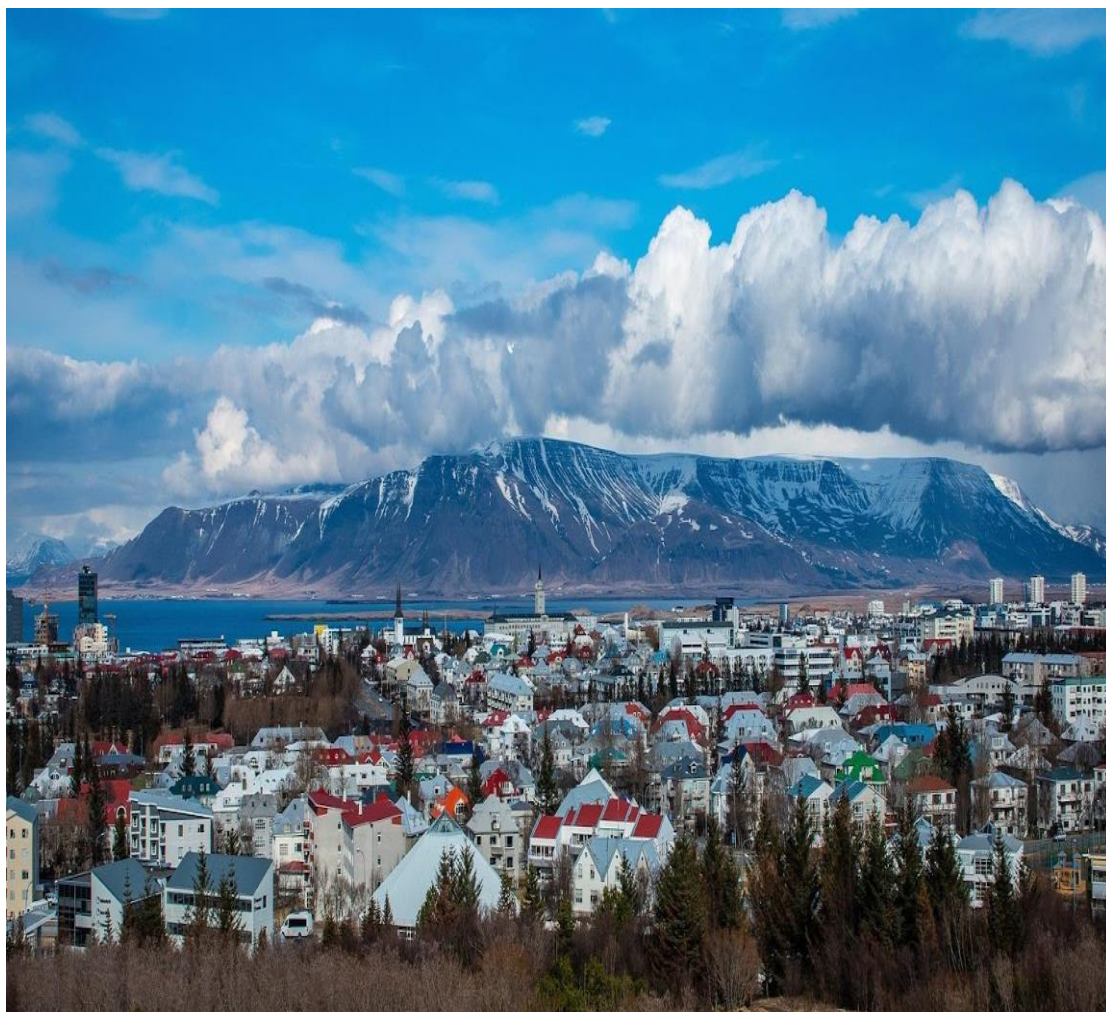
Referenčna št. projekta: 101050262-Green League-ERASMUS-SPORT-2021-SCP

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

POBUDE ZA ŠPORT IN OKOLJE NA ISLANDIJI

PRIMER 1:

S KOLESOM NA DELO

CILJI

Pustite avto doma in kolesarite, hodite, tecite ali se v službo odpeljite z avtobusom.

CILJNA SKUPINA

Vsi zaposleni osebni.

GEOGRAFSKO OBMOČJE

Dejavnost pokriva celotno Islandijo. Vsakdo na Islandiji se lahko brezplačno prijavi in pridruži »tekmovanju«

ŠPORT ali TELESNA DEJAVNOST

Kolesarjenje.

DELEŽNIKI IN PARTNERJI

Vsako podjetje, ki sodeluje kot ekipa, je pokazalo, da združuje zaposlene in daje boljše vzdušje na delovnem mestu. Vsako mesto ima od tega tudi koristi, saj je manj prometa in večja uporaba javnega prevoza.

REFERENCE SPLETNIH STRANI

<https://hjoladivinnuna.is/um-hjolad/frodleikur/>

<https://hjoladivinnuna.is/>

<https://hjoladivinnuna.is/um-hjolad/frettir/frett/2022/05/27/Verdlaunaafhending-Hjolad-i-vinnuna-2022/>

<https://isi.is/almenningsithrottir/hjolad-i-vinnuna/>

<https://ust.is/umhverfisstofnun/frettir/stok-frett/2022/05/05/Hjolad-i-vinnuna-er-hafid/>

PREDSTAVITEV IN METODOLOŠKI PRISTOP

Ta projekt/dogodek je leta 2003 prvič organiziralo Športno in olimpijsko združenje Islandije. Ni pomembna dejavnost ali število zaposlenih. Preko evidence na spletni strani, podjetja vsak teden svojemu skupnemu seštevkcu dodajo, koliko kilometrov so prekolesarili in koliko je udeležencev. Lani je bilo udeležencev 6271 in so skupaj prevozili 371,268 km. Gre za celoletno udeležbo.

Vsako podjetje se prijavi k sodelovanju, nato se lahko vsak zaposleni vpiše pod imenom podjetja. Vsak teden v bazo podatkov beležijo pot opravljeno s kolesom, hojo, avtobusom ali tekom. Športne in Olimpijske zveze obdelajo te podatke in predstavijo rezultate ter podelijo nagrade tako za posameznike, kot tudi za ekipno tekmovanje. Vendar glavni cilj ni tekmovanje, temveč povečati količino gibanja in telesnih aktivnosti.

Projekt je že od njegove zasnove podprla tudi Islandska vlada, pri čemer sodelujejo tudi vladna podjetja, minister za promet pa podeli nagrado. Glede na število vključenih je projekt primer dobre prakse.

IZZIVI

Največji izziv predstavljajo vreme in razmere na cestah. Glede na težke vremenske razmere veliko mesecev v letu je pomembno, da so kolesa opremljena za takšne razmere. Na spolzkih cestah lahko pride do nesreč.

VPLIV

Vsako leto se prijavi več ljudi in podjetij, saj je vsako leto več prevoženih kilometrov. Zaradi tega je aktivni življenjski slog postal bolj pomemben kot je bil prej.

GREEN LEAGUE
Sport Alliance for the Environment

www.green-league.eu

TRAJNOST

Ker z aktivnostjo tudi prihranimo, je tudi finančno koristna, zato izvajanje na daljši rok ni obremenilno. Večji strošek je na začetku z nakupom koles in ustrezne varnostne opreme.

PONOVLJIVOST

Projekt je mogoče ponoviti tako v manjšem kot večjem obsegu, kot na primer na Danskem in Norveškem (v manjšem obsegu, ga lahko izvajajo tudi mladinske organizacije in šole).

ZAKLJUČEK IN PRIDOBLJENE IZKUŠNJE

Ta pobuda spodbuja ljudi k večji telesni aktivnosti, je prihranek za ljudi, saj tako, da pustijo svoj zasebni avto doma, prihranijo denar za fosilna goriva, hkrati pa je okolju prijazna in prispeva k bolj zdravemu načinu življenja udeležencev. Projekt se še vedno razvija, zato upamo, da se bo še razširil, kljub temu da za udeležence ni nagrad za njihov trud, saj se je pokazalo, da je dovolj spodbuda, da so aktivni in se počutijo bolje. Nekatera delovna mesta dajejo več maneverskega prostora ob času prihoda na delo, za motiviranje zaposlenih k sodelovanju.

**Financira
Evropska unija**

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA. [Referenčna št. projekta: 101050262]

PRIMER 2:

TEDEN ZA OKOLJE– PLOGGING

CILJI		CILJNA SKUPINA
Tedenska skupinska aktivnost in čiščenje okolja.		Prebivalci, lokalna skupnost.
GEOGRAFSKO OBMOČJE	ŠPORT ali TELESNA DEJAVNOST	DELEŽNIKI IN PARTNERJI
Dejavnost pokriva celotno Islandijo. Vsak dan druga območja, običajno območja, kjer se nabere veliko smeti.	Hoja.	Lastniki zemljišč, mestna uprava, širša javnost.
REFERENCE SPLETNIH STRANI		
https://www.fi.is/is/frettir/umhverfisvika-ferdafelags-islands-2019 https://plokki.is/stori-plokkdagurinn/		
PREDSTAVITEV IN METODOLOŠKI PRISTOP		
<p>Ferðafélag Íslands je pohodniška skupina na Islandiji, ki ponuja različne brezplačne in plačljive pohodniške izlete z vodniki. Ustanovljena je bila leta 1927 in velja za eno najstarejših pohodniških skupin na Islandiji. Odločili so se, da bodo v okviru mednarodnega okoljskega dneva pripravili teden okolja. Med tednom si vsak dan izberejo območje, kjer poberejo smeti iz okolja, organizirajo tudi menjalnico oblačil za aktivnosti v naravi, pub kviz in predavanja.</p> <p>Za vsak dan so na facebooku objavili, kje se skupina srečuje. Razdeljeni v skupine so se odpravili na pot z vrečami za smeti. Izbrali so območje take velikosti, ki so ga lahko pokrili v enem dnevu s številom ljudi, ki so se udeležili aktivnosti.</p> <p>Običajno pobirajo ob cestah, kjer so se pozimi nabrale smeti, ali območjih, ki so namenjena aktivnostim v naravi.</p>		
IZZIVI		VPLIV
<p>Največja težava je pridobiti ljudi, za udeležbo. V aprila/maju, je lahko težavno tudi vreme z veliko nevihtami in drugimi vremenskimi razmerami, ki povzročajo težave udeležencem.</p> <p>Aktivnosti organizirajo prostovoljci in je tudi iz tega vidika organizacijsko zahtevnejše..</p> <p>Pridobiti partnerja, ki reciklira in odvažna smeti.</p>		Čistili so ob največjih cestah na Islandiji, ki se raztezajo v dolžini več kot 100 km, kar jje imelo velik vpliv na okolje.
TRAJNOST	PONOVLJIVOST	
Aktivnost je trajnostna, vključitev udeležencev je brezplačna, zahteva pa veliko načrtovanja in organizacije, ki ga mora organizacija opraviti vnaprej.	Aktivnost je mogoče organizirati kjerkoli. Dobro pa je, če sodeluje tudi lokalna skupnost saj se ljudje težko organizirajo sami, brez pomoči lokalnih oblasti ali uveljavljene organizacije.	
ZAKLJUČEK IN PRIDOBLJENE IZKUŠNJE		
Aktivnost je potekala zgodaj ob koncu poletja, da so pobrali smeti, in je bila zelo uspešna. Razširila se je tudi na dogodke za čiščenje ustaljenih in priljubljenih pohodniških poti na Islandiji. Možnosti		

GREEN LEAGUE
Sport Alliance for the Environment

www.green-league.eu

rasti so omejene, saj je pohodniška skupina večinoma v Reykjavíku in bi potrebovala partnerstvo z lokalnimi skupnostmi na drugih območjih Islandije, da bi se razširila na več območij.

Ferðafélag Íslands tega ni ponovil od leta 2019 zaradi COVID-19, vendar obstajajo druge organizacije na Islandiji, ki so zdaj specializirane za plogging, kot je Plokk á Íslandi, ki ima tudi podporo predsednika, prve dame in okoljskega ministrstva, za vsakoletno izvedbo aktivnosti.

Kaže, da lahko vključitev večjih uveljavljenih organizacij bolj in bolje vzpodbudi ljudi k sodelovanju in poveča obseg, kot pa ga lahko manjše organizacije.

Financira
Evropska unija

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA. [Referenčna št. projekta: 101050262]

PRIMER 3:

DRŽAVNI TURNIR Z NEVTRALNIM OGLJIČNIM ODTISOM

CILJI		CILJNA SKUPINA	
Največji ogljično nevtralen mladinski športni turnir.		Mladina, Mladinske organizacije.	
GEOGRAFSKO OBMOČJE	ŠPORT	ali	DELEŽNIKI IN PARTNERJI
Vsako leto druga mladinska organizacija gosti turnir in nadzoruje njegovo načrtovanje. Lani je bila gostitelj mladinska organizacija Selfoss.	TELESNA DEJAVNOST Razni športi.		To je namenjeno tako mladim kot odraslim, saj je turnir namenjen osebam od 11 do 18 let, ki sodelujejo skupaj s starši.
REFERENCE SPLETNIH STRANI			
https://frettabladid.overcastcdn.com/documents/SD220721.pdf			
PREDSTAVITEV IN METODOLOŠKI PRISTOP			
<p>Mladinski športni turnir poteka od leta 1992. Na njem sodelujejo udeleženci v starosti od 11 do 18 let iz vseh islandskih mladinskih organizacij, ki tekmujejo v številnih različnih športih. Leta 2021 je mladinska organizacija v Selfossu gostila turnir in v treh dneh pripravila 24 različnih športov ter druge aktivnosti. Za doseg ogljične nevtralnosti dogodka so zaprosili za donacijo iz okoljskega sklada UMFÍ, ki jim je bila tudi odobrena. S številnimi udeleženci iz celotne Islandije, kjer se je prijavilo 400 različnih ekip, je bila to velika naloga.</p> <p>Pri organizaciji so pridobili prostovoljce, ki so zasadili drevesa ob igrišču za golf v Selfossu, da bi dosegli cilj ogljične nevtralnosti. To je bila edina zabeležena akcija, ki so jo izvedli za doseg tega cilja..</p>			
IZZIVI	VPLIV		
Pridobiti prostovoljce, ki bodo sadili drevesa in pomagali pri turnirju, je zaradi njegove velikosti zahtevno. Poleg tega je dogodek organiziran v tednu, ko je na Islandiji največ potovanj.	Vpliv aktivnosti ni mogoče opredeliti zaradi pred kratkim uvedene spremembe. Vsekakor pa ima velik vpliv na ozaveščenost glede vpliva turnirja in drugega dela, ki ga opravljajo, na okolje. Zato je njihov interes za okoljska vprašanja, povezana s športom še večji.		
TRAJNOST	PONOVLJIVOST		
Aktivnost je finančno zahtevna, a če je organizacija kot je UMFÍ pripravljena prevzeti stroške in ne obremenjuje manjših organizacij, ki gostijo turnir, je to vzdržno. UMFÍ upravlja okoljski sklad, za sofinanciranje lahko zaprosi vsaka organizacija, njihov cilj pa je, da podpora ohranijo tudi na naslednjih turnirjih.	To prakso je mogoče ponoviti na naslednjih turnirjih. To je mogoče prilagoditi tudi na drugih turnirjih, ki potekajo na Islandiji. Za manjše organizacije je drago, vendar obstajajo načini, tudi za manjše organizacije, za pridobitev sredstev za ogljično nevtralen vstop. To je dobra reklama za organizacije, ker se ljudje bolj zavedajo okoljskih problemov, s katerimi se soočamo.		

GREEN LEAGUE
Sport Alliance for the Environment

www.green-league.eu

ZAKLJUČEK IN PRIDOBLJENE IZKUŠNJE

To prakso je enostavno izvesti ne glede na velikost. Vendar pa potrebuje prostovoljce in v veliko večjem obsegu bo morda težko zbrati dovolj sredstev. Če je sredstev dovolj, se lahko plača delo pri sajenju dreves.

To je praksa, ki bi jo bilo treba izvajati, saj so mladi pripravljene in želijo, da turnir postane ogljično nevtralen.

**Financira
Evropska unija**

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA. [Referenčna št. projekta: 101050262]

PRIMER 4:

KAPICA NA SPREHAJALNI PALICI

CILJI		CILJNA SKUPINA
Cilj je pripraviti pohodnike, da pri hoji po poteh na pohodne palice namestijo kapice na konice.		Pohodniki
GEOGRAFSKO OBMOČJE	ŠPORT ali TELESNA DEJAVNOST	DELEŽNIKI IN PARTNERJI
Vse poti na Islandiji in v tujini.	Hoja, pohodništvo.	Pohodniki.
REFERENCE SPLETNIH STRANI		
https://www.facebook.com/groups/vesenogvergangur/posts/2983824951714380/		
PREDSTAVITEV IN METODOLOŠKI PRISTOP		
<p>Einar Skúlason, vodja Vesen og Vergangur, je junija 2020 na svojem Facebooku objavil sporočilo o škodljivosti konic na sprehajalnih palicah. Javnost je prosil, naj na konice sprehajalnih palic namestijo gumijaste kapice, saj stotine in tisoče vbodov škodi vegetaciji. To naj bi izvajali le poleti, saj je vreme vroče in pogosto mokro, medtem ko je pozimi zemlja zmrznjena, zato jih takrat to ne predstavlja težav.</p> <p>Potrebno je imeti gumijaste kapice na konicah sprehajalnih palic med pohodom v poletnem času ali ko tla niso zmrznjena.</p> <p>Že leta ga izvaja pohodniška skupina 16.000 udeležencev in po njihovih besedah pomaga, da vegetacija in stare poti ostanejo nedotaknjene.</p>		
IZZIVI	VPLIV	
Največji izziv je oceniti, kdaj morate sneti kapico za boljši oprijem in kdaj je v redu, da jo obdržite.	Ni znano, koliko ljudi je začelo uporabljati to prakso razen članov Vesen og Vergang, ki jih je 16.000.	
TRAJNOST	PONOVLJIVOST	
Ker to vključuje samo uporabo sprehajalne palice v naravi, je zelo trajnostno. Potrebuje širšo ozaveščenost o tej praksi.	To je zelo enostavno ponoviti, ker gre za tako majhen ukrep za spremembo vedenja pohodnikov. Mnoge države nimajo dolgega hladnega obdobja kot na Islandiji, kjer so tla zmrznjena. Potrebno je več ozaveščanja javnosti.	
ZAKLJUČEK IN PRIDOBLENE IZKUŠNJE		
<p>Ker ni raziskav o obsegu vpliva te prakse, je treba kvantificirati, kaj to majhno dejanje naredi. Pričevanja pohodnikov sicer pravijo, da ima to velik vpliv na poti, po katerih hodijo.</p> <p>Ta študija primera kaže, da lahko majhne stvari vplivajo na okolje okoli nas. Uporaba kapice ni nekaj, kar bi večina ljudi povezala z okolju prijazno prakso, čeprav lahko pomaga, da vegetacija in poti ostanejo nedotaknjene dlje časa.</p>		

EINURD

CARDET

Financira
Evropska unija

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA. [Referenčna št. projekta: 101050262]